

פרוטוקול מס' 40

מישיבת ועדת הפנים זאיכות הסביבה
ביום ג' יא' באב תשל"ד - 30.7.74 שעה 08.30

נ כ ח ד :

- חברי הוועדה:
- י. תמיר - יו"ר
  - א. אבוחצירא
  - ח. אבו-רביע
  - נ. אליעד
  - י. בארי
  - א. גבלבר
  - א. ורדיגר
  - ב. צ. קשת
  - ד. קורן

מוזמנים:

- מר דש - משרד הפנים
- מר שפט - "
- מר פילמוטר - "
- מר קלוגמן - המשפטים
- גב' פוזנר - החינוך והתרבות
- ז. מליון - מרכז השלטון המקומי
- מר מוניץ - "

מזכיר הוועדה:

- י. ברזני

ר ש מ ה :

- א. אדלר

סדר-היום:

1. מסקנות הוועדה בענין הפיכות-החצר בחצור ובטירת-הכרמל;
2. חוק הרשויות המקומיות (תרנים לאנטנות טלביזיה).

1319-

(מקב) ביום 31.7.74

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. תמיר:

1. מסקנות הוועדה בענין הפיכות-החצר בחצור ובטירת-הכרמל

להלן טיוטת המסקנות:

היו"ר י. תמיר:

א. הוועדה מגנה כל תופעה של כלתריזם

ברשויות המקומיות;

ב. הוועדה קובעת כי הפתרון לבעיית

הכלתריזם יש למצוא בחקיקה מתאימה, וקוראת לשר הפנים להגיש לכנסת בהקדם הצעת חוק מתאימה;

ג. הוועדה פונה לנבחרי הציבור לקיים

ברשויות המקומיות נוהלים שימנעו תופעות פסולות של הפיכות-חצר כפי שאירע בטירת-הכרמל.

טיוטת המסקנות מדברת על טירת-הכרמל בלבד,

כי בחצור הבעיה שונה.

ב.צ. קשת:

אני מציע בכל זאת להוסיף פסקה לגבי חצור, ששם אנחנו קוראים ליחיד יציבות.

מר שפט:

אפשר להוסיף: "באשר לחצור, אף כי במקום

לא היה מעשה כלתריזם סבורה הוועדה כי

שינויים תכופים מדי כהנהלת רשויות מקומיות מזיקה למינהל ולשלטון המקומי".

היו"ר י. תמיר:

אני מסכים.

מר שפט:

לפסקה ב' של ההצעה: במרוצת השנים הונחו

בנושא הכלתריזם כ-15 הצעות חוק, ואף

אחת מהן לא הביאה תועלת עד כה. שר הפנים מצידו חסר-אונים, ואיננו

יכול להציע חקיקה נגד כלתריזם. אילו אמרתם למשל שבחירה ישירה של

ראשי עיר עשויה להועיל - אדרבה. אבל לקרוא לשר הפנים להגיש חקיקה

חוק כללית נגד כלתריזם - זה לא עשוי להועיל.

היו"ר י. תמיר:

אני חושב באמת שכדאי למחוק את הסיפא של

פסקה ב', החל במלה "וקוראת".

ג. אליעד:

המלים "שינויים תכופים" כמוצע ע"י מר שפט

לא נראות לי. במקומן אני מציע לומר

"שינויים בלתי צפויים".

היו"ר י. תמיר:

זה עוד פחות טוב. מותר אולי לומר

"שינויים חוזרים ונשנים".

הוחלט: לאשר מסקנות הוועדה כדלקמן:

א. הוועדה מגנה כל תופעה של כלתריזם ברשויות המקומיות;

ב. הוועדה קובעת כי הפתרון לבעיית הכלתריזם יש למצוא בחקיקה מתאימה;

ג. הוועדה פונה לנבחרי הציבור לקיים ברשויות המקומיות נוהלים שימנעו תופעות פסולות של הפיכות-חצר כפי שאירע בטירת-הכרמל;

ד. באשר לחצור, אף כי במקום לא היה מעשה כלנתריזם, סבורה הוועדה כי שינויים חוזרים ונשנים בהנהלת רשויות מקומיות מזיקה למינהל ולשלטון המקומי.

2. חוק הרשויות המקומיות (תננים לאנטנות טלביזיה)

היו"ר י. חמיר:

מדוע לא חשב משרד הפנים מראש על המצב בשטח האנטנות, ולא הכין בעוד מועד את החקיקה המתאימה? זוהי דוגמה לחוסר תכנון אלמנטרי במדינה. הרי אפשר היה להניח עוד לפני שבע שנים שחוק תקופה קצרה תהיה טלביזיה בישראל. ועכשיו אנחנו נאלצים לחוקק חוק המחייב להסיר אנטנות שכבר קיימות. אני מציין זאת לקראת העתיד; מחר יהיה מצב דומה בשטח אחר. כיום יש בכל בית רב-קומות הסקה מרכזית, עם דוד, סביר וארובה משלו, המזהמת את האויר. בערים הגדולות בעולם קובע התכנון מקום מרכזי להסקה כזאת, ומושכים צינורות לכל הבתים שבסביבה. מדוע אצלנו אין תכנון כזה מראש? בכך-המדינה נת'א למשל בנו כמה עשרות בתים, כל אחד בן עשר דירות. לכל בית - דוד הסקה משלו, עם ארובה מזהמת. מדוע אי-אפשר להקים שם מרכז-הסקה לקבוצת הבתים כולה? אסור היה לאשר גם את תכנית-ל' בת'א מבלי שתהיה בה אספקת גז מרכזית, חימום מרכזי לשכונה כולה וכו'. או בגילה בירו שלים, או בגבעה הצרפתית וכו'? כמו גם חוסר התכנון בשטח הכבסים התלויים בראש חוצות, במקום למצוא לבעיה פתרון מרכזי, וכו' וכו'.

מר דש:

עוד לפני שהתחילה מכת האנטנות על הגנות בארץ התחלנו לפעול בשטח זה, ועוד בשנת 1967 התקנו תקנות למבנים חדשים. תקנות אלו קיימות ופועלות, והקבלנים אף שומרים עליהן במבנים חדשים. ברור שהטוב ביותר הוא אנטנה מרכזית לכל העיר, כפי שקיים בחו'ל. עכ'פ, התקנות קיימות עוד מלפני שהתחילה הטלביזיה הישראלית לפעול. אבל כבר אז התעוררה השאלה מה עושים לגבי מבנים קיימים; כשמועצה הארצית היו הועות חלוקות והיו מושכים לכאן ולכאן. הפתרון שנמצא הוא באמצעות הצעת החוק שלפנינו.

מה שנוגע להסקה מרכזית - באיזור תכנית-ל' יש תכנון של הסקה מרכזית. אלא שהדבר עולה ביוקר רב, וגם איבוד החום עקב ההעברה מבית לבית הוא ניכר.

מר שפט:

דבריו של מר דש נכונים, אבל אין בהם תשובה לטענותיו של היו"ר. גם לי אין תשובה. שר הפנים הודיע במליאת הכנסת שהחוק הזה הוא תולדה של אי-שמירת החוק במדינה. ב-1967 התקנו כאמור תקנות. ב-1970 כללנו אותן בחוק התכנון והבניה. כבר שבע שנים יש איסור להתקין אנטנות בודדות על הגגות. מי שוחף להצעת החוק הנוכחית הוא היועץ המשפטי לממשלה, שטען כי חייבים אנו להתגבר על הנגע הזה. אני מאחל לו הצלחה, אבל אני כשלעצמי אינני כל-כך אופטימי. לקראת הגשת ההצעה הזאת ערכנו מחקר: חשבנו שלא ייתכן שאנשים שהקימו אנטנה פרטית ברשיון יסבלו הפסדים, וצריך יהיה לפצותם; בוקנו אפוא כמה אנשים הקימו במשך השנים אנטנות פרטיות ברשיון. מתברר שמתוך כ-200 אלף אנטנות קיימות, הוקמו ברשיון כ-80 בירושלים, כ-30 בת'א וכו'.

לכן אין לי תשובה לשאלה של היו"ר. נכון שאיחרנו בשבע שנים, ופורמלית אנחנו יכולים לרחוץ בנקיון כפינו. עובדה שבנושאים כאלה איננו שומרים חוק במדינה, ועד שלא תשתנה האווירה הזאת (ואיננו רואים איך) - לא ניפטר מהצרה הזאת.

היו"ר י. חמיר:

יש אפשרות להתגבר על דברים כאלה. ראשית, במה שנוגע למכת סגירת המרפסות - צריך מלכתחילה לבנות בתים ללא מרפסות פתוחות, משום שרובם המכריע של התושבים במדינה בלאו הכי אינם יושבים עוד כיום במרפסת פתוחה, בגלל האויר המזוהם, והיא למעשה מיותרת, כשהשטח חשוב לבעל הדירה למגורים.

מר שפט:
בענין המרפסות הבעיה היא ששטח המרפסת לא נכלל בחישוב שטח הדירה. וכל התעלול של סגירת מרפסות נוצר עי'כ שיכולת לנצל שטח למגורים שהוא מחוץ לאחוזים הרשמיים. הפתרון היה בדירה קצת יותר גדולה מלקתחילה, שאפשר לשכן בה ילד נוסף, ואז לא צריך יהיה לסגור מרפסת כשנולד ילד נוסף במשפחה.

מר קלוגמן:
ההצעה שלפנינו באה כאמור ביזמת היועץ המשפטי לממשלה, במטרה לטפל ביער האנטנות שכבר קיימות בבתיים ישנים. לגבי בתים חדשים הבעיה כאמור חריפה פחות. ההצעה באה לאפשר לרשות מקומית המעוניינת בכך לחסל את הנגע הזה, ברשות כולה או בחלק ממנה. זה כדי לאפשר לרשות המקומית להיות ריאלית, משום שאי-אפשר לטפל בעיר כמו ירושלים כולה בבת אחת.

הרשויות יוכלו לפעול בארבעה מישורים:
1) הגבלת מספר התרנים - אחד לכל חדר מדרגות; 2) הסרת תקנים קיימים לפי הצורך;

היו"ר י. תמיר:
למה לגביל לתורן אחד לחדר מדרגות, ולא לשכונה שלמה?

מר קלוגמן:
אמרתי: כדי להיות ריאלים. עכ"פ, הדבר נחון לשיקול דעתה של הרשות המקומית.

3) הקמת תורן מרכזי, אם ע"י הדיירים עצמם או ע"י הרשות המקומית; 4) הקמת תורן איזורי ע"י הרשות המקומית. החוק מאפשר פיצוי אזרחים שנפגעו, ואומר שאנטנה פרטית לא תוסר אלא אם כן יש לאזרח הנפגע אלטרנטיבה לקליטת שידורים ע"י אנטנה מרכזית.

תהליך ניקוי יער האנטנות הקיימות מוסדר במספר שלבים: 1) הצעת החלטה בדבר האיזור; 2) זכות התנגדות לטי שעלול להיפגע; 3) פרסום והודעה אישית לכל הנוגעים בדבר; 4) ניתן זמן להסרת התורן מיום ההודעה תוך שלושה חודשים.

זהו יסוד החוק. לאחר מכן יש בו פרטים המאפשרים את ביצועו.

ג. אליעזר:
הרשמתי מדברי היו"ר, אבל אני רוצה לשאול אם אמנם עכשיו העת לטפל בדבר. אני מבין שהענין מוסדר לגבי בניה חדשה, ועלינו לשאול את עצמנו אם אנחנו באמת יכולים במצבנו כיום לפתור את כל בעיותינו במדינה בבת-אחת. אולי יש בכל זאת איזה סדר-עדיפויות בחיינו, והאם איננו עוברים את הפרופורציה? יש לי רושם שאולי איננו רואים את העם שלנו. וכבר הזכיר מר שפט את מצוקת העם, את מצוקת המשפחה שנוסף לה ילד והיא מקצצת את חדר המגורים כדי להוסיף לילד פינה, ובוודאי שאז מוגרים גם את המרפסת, גם אם זה בניגוד לחוק. עכ"פ, ענין הכביסה החלויה בראש חוצות צורם יותר מענין האנטנות, וגם זאת גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה.

אין בכונתי להתנגד להצעת החוק, אבל אנחנו חייבים לעמוד גם על הצד השני של המטבע, משום שאי-אפשר להשיג הכל בבת אחת. אנחנו חייבים לצערוד לאט-לאט, תוך התחשבות בכל יחיד, צרותיו ובעיותיו, כדי שלא נטיל על האזרח עוד ועוד עול בגלל דברים שהם יפים בראיה ראשונה אבל הם קשים מאד לביצוע היום-יומי.

ז. מליון:
הרשויות המקומיות מעוניינות מאד בחוק הזה, מכל הנימוקים שהעלה היו"ר. נכון שאי-אפשר לעשות הכל בבת אחת, אבל פעם צריך להתחיל, ואנחנו מבקשים גם שינייח חוקיות לביצוע הדבר.

י. בארי:

בשלב זה של הדיון הכללי ברצוני להעיר רק הערה אחת: לא לאפשר לרשות מקומית להכריז על איזור כלשהו שבו צריך להסיר אנטנות ולהקים תורן מרכזי אלא אם כן יהיה לשר הבטחון שהרשות אכן מסוגלת לבצע את מה שתהיה מוסמכת לעשות עפ"י החוק. שאם לא כן - תהיה זו שוב הלכה שאין מורים כן, וזה יהיה עוד חוק אחד בשרשרת חוקים שאין מבצעים אותם. וכשנגיע למעוף הרלבנטי - אבקש לתת לכך ביטוי בחוק.

הי"ר י. תמיר:

לדברי ח"כ אליעד: אתה צודק ולא צודק. היית צודק אילו מצבנו היום היה שונה משהיה עם קום המדינה. אבל האמת היא שאין שוני מהותי; כל הזמן אנחנו נמצאים במצב של מלחמה מתמדת, והדבר לא מנע מן המדינה לעשות את כל הדברים הגדולים שעשתה. אלא שלהט העשייה לא היה מלווה תכנון אלמנטרי שישותפו בו גם האזרחים, והרצועה הותרה גם ע"י השלטון המרכזי וגם ע"י הרשויות המקומיות, והציבור נתפש לתוהו-ו-בוהו הזה, וכך נוצרו העוונות. בהעדר מסורת אחידה נוצר מצב שכל הישר בעיניו יעשה, והשלטון המקומי היה כבול בכבלי היצירה ובענייני הבטחון, הצורך ביישוב ירושלים-המזרחית וכו'. אבל האם אי-אפשר היה להקים את הגבעה-הצרפתית תוך תכנון מראש? עכ"פ, אם נקבל את גישתו של ח"כ אליעד אנחנו חייבים להיות דרוכים רק לאירועים הגדולים של הזמן - בטחון, עליה, אינפלציה וכו' - ולזנוח את כל הדברים האחרים, ולכך אני מתנגד.

ב. אליעד:

לא כך אמרתי. אמרתי רק שצריך להבדיל בין מה שהיה עד כה ובין מה שיהיה מהיום והלאה.

הי"ר י. תמיר:

אני חושב שצריך לתת לרשויות המקומיות שינייהם על-מנת שיוכלו לטפל טוב יותר בדברים שלמעצן הן קיימות - חיי היום-יום. יחד עם זה אני מסכים עם ח"כ אליעד שאיננו יכולים לעשות הכל תוך תקופה קצרה. נכון שזהו תהליך ממושך, אבל צריך להתחיל במקום כלשהו. וכאן צדק ח"כ בארי: אסור לנו להפוך את החוק הזה לחוק-כנוביץ נוסף.

ב.צ. קשת:

איך חושבים אנשי השלטון המקומי לבצע בפועל את החוק הזה של הורדת מאות-אלפי אנטנות בודדות? איך אפשר יהיה להתגבר על הנושא הזה בלי הצבא והמילואים? ע"י קומץ הפקחים שיש בעירייה?

ב. אליעד:

לא אמרתי שלא צריך להתחיל. דיברתי רק על איפוק כלפי הפיגור הקיים. אנחנו חייבים ללמוד לחיות עם אי-אלו מגרעות קיימות שהזמן גרמן ושזה למעלה מכוחנו להתגבר עליהן. לקראת העתיד אני מוכן לתת את כל השינייה לרשויות המקומיות.

מר שפט:

החוק הזה מכונן להיות התחלה, ויש בו אופציה לרשות המקומית לפי יכולתה: להתחיל ברחוב אחד קטן, בבית אחד, עם אותו קומץ פקחים שיש לה. בית אחרי בית - ואולי בסופו של דבר נגיע למשהו. החוק הזה איננו מכונן להוריד את כל האנטנות בבת אחת. הוא רק מאפשר לרשויות המקומיות להתחיל, וזה מה שהן מבקשות: רשות חוקית להתחיל בכך, במידה שרשות מקומית כלשהי מסוגלת וגם רוצה להתחיל. הכוונה היא לתת לרשות המקומית את הכלים לביצוע, ואח"כ לבדוק אם היא מסוגלת לבצע.

ז. מלינו:

דברי ח"כ אליעד פירושם למעשה "אפליה" של אלה שכבר התקינו את האנטנות הבלתי חוקיות לעומת אלה שלא הספיקו להתקין אותן ושלגביהם יקפידו יותר בעתיד. מכל מקום, צריך להשאיר בידי הנבחרים ברשויות המקומיות קצת שיקול דעת, כי בסופו של דבר מדובר גם בהוצאה כספית גדולה.

לדברי ח"כ בארי: הרשויות המקומיות אמנם מתכוונות לבצע את החוק הזה. היינו רוצים מאד שיטילו על הרשויות

ז. מליון:

המקומיות לא רק משימה אלא גם אחריות, והשאלה כיצד לעשות זאת וכיצד לממן זאת איננה שייכת לשולחן הזה בשלב זה. מכל מקום, רצוי היה להעביר לרשות המקומית כמה דברים נוספים הקשורים באחריות, אולי כסוכן של השלטון המרכזי, והחוק לא צריך להתעלם מן האפשרות של הרשות המקומית לחייב אנשים להוריד אנטנות קיימות.

ב. אליער:

בשעתו חוקקנו חוק הנותן לרשויות המקומיות סמכות לחייב נקיון בחזית של חנויות. האם העיריות השתמשו בסמכות הזאת?

מר שפט:

כן. עד היום יש שבע רשויות מקומיות שאימצו את חוק-העזר-לדוגמה הזו (לא כולל עיריית תל-אביב), ביניהן עיריות נתניה, רמת-גן, רעננה, עפולה וכו'.

היור' י. תמיר:

אנחנו יודעים מה הסיבה שעיריית ת'א טרם קיבלה את החוק הזה, ואני סבור שרצוי ללחוץ בעניין זה גם על הערים הגדולות. מכל מקום, הלחץ הוא פוליטי, לא מעשי.

ז. מליון:

החוק הזה הוא דוגמה לכך שפעם צריך להתחיל וגם אם עובדות כמה שנים - לאט-לאט מתגברים על הבעיות.

מר פרלמוטר:

ב-1962 התחלתי לטפל מטעם המשרד בעניין אנטנות הטלביזיה. ואני רוצה להדגיש שכאשר הגשנו את הצעתנו לדיון במועצה הארצית בקשר לבניינים חדשים, הצענו לאפשר תקופת בנייה של חמש שנים לחיסול האנטנות הקיימות, מתוך שיקול שאורך-החיים של אנטנה הוא חמש שנים בלבד, וכעבור חמש שנים צריך יהיה בלאו הכי להחליף את האנטנה, ואף יחליפו את האנטנות הבודדות באנטנה מרכזית. אולי צריך אפוא לחשוב על תקופת-בנייה כזאת גם כאן. (המועצה הארצית דחתה בשעתו את ההצעה הזאת בטענה שקודם כל צריך לחוקק את החוק רק לגבי בניינים חדשים).

מר קלוגמן:

היה זה שגיא לא לדחות את ביצוע החוק לחמש שנים, משום שהכעיה איננה באנטנה שצריך להחליפה אלא בתורן, שהוא-הוא העולה כסף רב.

היור' י. תמיר:

בסופו של דבר האנטנות באמת מתבלות, ואז צריך שתהיה לרשות המקומית סמכות להשתמש בעבור עכשיו לדון בסעיפי החוק.

סעיף 1

מר קלוגמן:

זהו סעיף של הגדרות.

ב. אליער:

"בעל תורן" הוא גם מי שמשתמש בתורן של מישהו אחר?

מר קלוגמן:

כן.

איך מתקשרת ההגדרה של "בעל תורן" עם
"דיירי הבית" שבסעיף 7(ב)?

מר מוניץ:

נדבר על כך כשנגיע לסעיף 7(ב).

היור י. חמיר:

סעיף 2

זהו העקרון שעליו בנוי החוק: לאפשר לרשות
המקומית לפי שיקול דעתה להפעיל את החוק
במקום שהיא רוצה, כמה שהיא רוצה, ואיך שהיא רוצה.

מר קלוגמן:

האם חלק מתחומה של הרשות המקומית יכול
להיות גם חלק מסכונה, רחוב אחד וכו'?

נ. אליעזר:

כן. עכ"פ, כדאי לקרוא את סעיף 2 ביחד עם
סעיף 3.

מר קלוגמן:

סעיף 3

אולי מוטב לדבר כאן על מספר גוש, חלקה,
שכונה, רחוב ובית. כי ברגע שאתה מדבר על
"רחובות" ו"שכונות" בלבד - אתה מדבר על איזור גדול.

נ. אליעזר:

ההגדרה של רבים כוללת גם את היחיד, ואם
אומרים "רחובות" - זה כולל גם רחוב אחד.

מר קלוגמן:

סוף הסעיף אני מציע להוסיף: "לאחר ששוכנע
שד הפנים או מי שנחמנה לכך על ידו כי
בכוחה של הרשות המקומית לאכוף ביצוע ההחלטה בכוח הסעיפים הבאים להלן".

י. בארי:

לדעתי זה לא רצוי. כי אתה יוצא מהנחה
שרשות מקומית עשויה לבצע דברים שמראש
איננה מסוגלת לבצע אותם. ואילו אני חושב שאחד מכללי המינהל התקין
הוא שאם עירייה עומדת לבצע משהו (כמו סלידת כביש) - אמור לדרוש שלא
תוכל להתחיל בכך אלא אם כן תוכל להוכיח מראש שאכן היא מסוגלת לבצע
את העניין. זה איננו לכבודה של הרשות המקומית.

מר קלוגמן:

גם לי נראה שיהיה בזה טעם לפגם אם נחוקק
דבר כזה. אני מבין את ח"כ בארי, אבל אני
חושב שהתקנה צריכה להימצא במקום אחר, ולא בצורה של הבעת אי-אמון כזה
ברשות המקומית.

נ. אליעזר:

מה שנוגע לפרסום הודעות - בשעתו דרשנו
שיהיה פירוט גדול יותר. הפרסום צריך שיעשה בתוך אותה שכונה או רחוב
שבהם מדובר.

מר שפט:

גם אני מתנגד להצעת ח"כ בארי, משום שלא
זה הפתרון. אנחנו הולכים היום בכיוון
ש, מתן יתר אוטונומיה לשלטון המקומי, ולא תחכן התערבות כזאת מצד
משרד הפנים. מה גם שלשר הפנים אין דרך לבדוק אם עירייה כלשהו אמנם
מסוגלת או אינה מסוגלת לבצע את הורדת האנטנות. האם נערוך מסדר של
הפקחים? הבה ניתן קרדיט כלשהו לשלטון המקומי.

מר שפט:

בעיה אחרת היא שאין מנדאטוס על רשות מקומית לבצע חוקי עזר שלה או את החלטותיה. ייתכן שצריך היה לתת מנדאטוס לאזרח לפנות לביהמ"ש ולתבוע הפעלת הדבר הזה. לא הייתי נותן את הדבר הזה לשלטון המרכזי.

י. בארי:

את הנקודה האחרונה הזאת אני מציע שבדחה בינתיים. בחוק אחר כבר אולי הגענו לפתרון, ואולי נגיע לפתרון גם כאן, אבל לא עכשיו.

לדברי ח"כ אליעד על צורת ההודעה והפרסום: כבר דנו בזה, ואחת ההצעות היתה שנחיל את הפרוצדורה שבסעיף 5 גם על סעיף 4.

הי"ר י. תמיר:

אני מצטרף לעמדתו של ח"כ אליעד. עם זאת, אני מחייב מתן שינויים לחוק, הגברת הקנסות וכו'. עונדה שבמקומות בהם ננקטו אמצעים חריפים - הדבר השפיע. אולי אפשר למצוא להצעת ח"כ בארי פתרון בהמשך החקיקה, כי הערתו נכונה.

מר קלוגמן:

השאלה של פרסום ההודעה נשקלה, ויש כאן הבדל בין פרסום הצעת החלטה ובין פרסום לאחר שההודעה כבר נמסרה. הודעות אישיות הן דבר מסובך. בענין זה הלכנו בעקבות חוק התכנון והגבילה. יש כאן לוחות-המודעות של הרשות המקומית, ויש כאן פרסום ברשומות, ונראה לי שזה מכסה את הבעיה. במידה שהוועדה תרצה - אפשר לומר שצריך להוביל מודעות כאלה גם על הבתים הנוגעים בדבר. אולי במקום "לוחות המודעות שבתחום הרשות המקומית" מוטב אפוא לכתוב "בתחום הרחובות שבהם מדובר".

נ. אליעד:

ומה אם באותו רחוב אין לוח מודעות? ברוב הבתים יש לוח-מודעות קטן של ועד הבית, ואני מציע לומר שההודעה תודבק גם עליו.

מר קלוגמן:

אני מסכים, אבל אני מבקש לכתוב "או" ולא "ו".

בניגוד לדברי מר שפט, אני לא הייתי מכניס לכאן את האזרח בזכות מנדאטוס, כי זה מסוכן.

מר שפט:

אני רק אומר שבשאלה הזאת של מנדאטוס נצטרך לטפל אי-פעם.

סעיף 4

מר קלוגמן:

סעיף זה מדבר על התנגדויות.

נ. אליעד:

יש כאן חוסר עקביות שאינני מבין. אחת משתיים: אם אנחנו אומרים שצריך לתת לעירייה אפשרות להוריד תרזים - אינני מבין מה יכולה כאן להיות ההתנגדות של האזרחים.

מר קלוגמן:

מבחינה קונסטטוציונית אתה פוגע כאן ברכושו של האזרח, ואתה חייב לאפשר לו להביע התנגדות; אולי יצליח לשכנע את הרשות המקומית לבטל את הכרזתה לגבי אותו רחוב או בית.

סעיף זה בכל זאת דורש מחשבה שניה.

ג. אליעד:

סעיף 5 (א)

מר קלוגמן: גם הסעיף הזה בא להגנת האזרח: שלא תוכל העירייה בהזדמנות שמיעת התנגדות להחליט להרחיב את החלטתה הקודמת על שני רחובות נוספים. זהו סעיף טכני, הקשור בסעיף 4.

היור' י. חמיר: אם כבר הגענו למסקנה שאנחנו מחוקקים את החוק הזה בחוק של שלבים - האם אנחנו חייבים ללכת בענין כזה, שהוא שולי כל-כך מבחינת זכויותיו של האזרח, בדרך כל-כך מסורבלת של שמיעת התנגדות וכו'? לא די שאנשים עברו על החוק והקימו אנטנות פרטיות - אנחנו עוד צריכים לעודד אותם להגיש התנגדויות?

מר שפט: אנחנו מצדנו מוכנים לוותר על כל התהליך הזה, שלא היה בטיחה הראשונה אלא הוכנס על ה"מפני" ועל ה"שטא". משום שהיינו רגישים מאד לשאלה הזאת שיש כאן פגיעה ברכושו של הפרט, ואין פוגעים ברכושו של הפרט אלא אם כן נותנים לו זכות הוגנת להשמיע את התנגדותו; גם אם מדובר כאן בפגיעה ברכוש המסתכמת ב-150 לירות ובחירו של הפרט בהוצאה של 300-400 לירות בלבד. פיצויים ישולטו רק למי שהקים אנטנה פרטית ברשיון, ומספרם של אלה כפי שהזכרתי קודם קטן ביותר. משרד הפנים והרשויות המקומיות אינם זקוקים לסעיף הזה, גם לא מבחינת הביצוע היעיל. ואם הוועדה סבורה שהוא מיותר - אנחנו מצדנו מוכנים לוותר עליו. הדבר רומה במקצת לענין התכנון: שינוי נורמות באיזור מסויים. מכל מקום, הענין לשיקולכם.

ג. אליעד: אני אינני מתרשם מן הטענה של פגיעה ברכושו של אדם בטכום של 400 או 600 לירות. אנחנו מטילים על האזרח מסים בטכומים הרבה יותר גדולים מגלי לאפשר לו להשמיע התנגדויות. עכ"פ, אולי אפשר לאפשר שמיעת התנגדות רק לנציג של ועד הבית, או אולי לאפשר לאזרח לערער בשלב הביצוע, לאחר ההחלטה. בסופו של דבר הרי גם האזרח מבין את העקרון שבחוק הזה. ואם כבר לא תבלתם את עמדת העקרונות שלגבי העבר צריך לאפשר לחיות עם מספר צלקות ולדבר רק על העתיד - אינני רואה מה הטעם לסרב ולסבך את הענין ע"י שמיעת התנגדויות, דבר שיגרור אחריו מנגנון, תקציב וכו'.

מר שפט: למשל: רשות מקומית שהחליטה לגבי שכונה מסויימת, ובא נציג ועד השכונה ואומר: אם כבר - מוטב אנטנה מרכזית לאיזור כולו; תנו לנו זמן של שנה ותוך השנה הזאת נתארגן ונקים אנטנה איזורית לכל האיזור. למה לא לאפשר להם להשמיע את הטענה הזאת?

ג. אליעד: אלה הם דברים בודדים שאפשר לראותם ולנסחם מראש, ולא בצורה של התנגדות אלא אולי בצורה של הצעות אלטרנטיביות. כי "התנגדות" פירושה שאדם יטען: למה אתה מתחיל דווקא ביי ולא בשני? בגלל סירבול ההתנגדויות בלבד לא תצליחו לעשות כלום.

מר שפט: יש לנושא הזה אספקט נוסף. גם בתכנון אנחנו סבורים שחשובה השתתפות הציבור בביצוע - תכנון ביחד עם הציבור. אם אנחנו מעמידים את האזרח בפני עבודה כזו ראה וקדש - הדבר מעורר בו התנגדות. מוטב לוטר לו: תפטר לי מה הערותיך, ורק אח"כ אחליט. זהו חלק מהינוך הציבור.

ג. אליעד: זה מבחינת "תפסת מרובה - לא תפסת".

מר שפט: אם אתה מבקש ממני רשימה של האפשרויות שיכולות להתקבל על הדעה - אינני יכול לתת לך החלים מסובכים הרבה יותר. והדוגמה שהבאת היא האחת שעלתה בדעתך ברגע זה, אבל ייתכנו עוד רבות כמותה.

נ. אליעד: אני מוכן להסיר את התנגדותי. רציתי רק להיות שלם עם רוח החוק לפי עמדתכם אתם.

מר קלוגמן: סעיף 4 מדבר על התנגדות תוך המועד וכפי שנקבע בתקנות בלבד, תוך מניעת סירבול.

נ. אליעד: אני בכל זאת מציע לשקול זאת שוב. מה גם שכאן מדובר בהטלת חקציב לא קטן על הרשויות המקומיות, מבחינת המנגנון.

סעיף 5 (ב)

היו"ר י. תמיר: שלושה חודשים הם זמן רב מדי.

א. גבלבר: אם רשות השידור לא תחקין אצטנות איזוריות ולא תטיל אגרות גבוהות יותר - שום דבר לא יצא מזה.

היו"ר י. תמיר: אין זה מתפקידה ולא מסמכותה של רשות השידור בשום מקום בעולם, פרט למקומות בהם מספקות הרשויות הפרטיות גם את הרשת. אלא שהרשות המקומית יכולה להקים חברות מסויימות לשם כך, בחיאום עם רשות השידור, ועל כך צריך לחשוב.

מר קלוגמן: החוק מקנה לה את האפשרות הזאת.

נ. אליעד: זוהי בעיה טכנית של מציאת הטכנים הדרושים וכו'. אתה יכול להטיל עלי לבצע משהו תוך שלושה חודשים כשאני האיש שצריך לבצע זאת. אבל כשאני צריך להשיג את הטכנאי שיעשה זאת - מה אם לא אצליח בעל-מקצוע פנוי תוך שלושה חודשים?

היו"ר י. תמיר: אני מציע שנעניק לרשות המקומית סמכות להאריך את המועד.

מר קלוגמן: יש לה הסמכות הזאת.

סעיף 5 (ג)

היו"ר י. תמיר: אני נגד האפשרות להדביק את ההודעה על חזית הבית.

מר קלוגמן: אפשר לכתוב: "על לוח המודעות של הבית".

נ. אליעד: או בחדר הכניסה, אם אין לוח-מודעות באותו בית.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
30.7.74

סעיף 5(ד)

אני מבין שתקופת שלושת החודשים מתייחסת רק להורדת התורן הקיים. את התורן המרכזי תקיים

נ. אליעד:

אחר-כך הרשות המקומית?

רק אם הדיירים עצמם אינם מקימים אותו. מדובר הרי במספר מישורים: א) הגבלת התרנים; ב) הסרתם; ג) הקמת התורן המרכזי.

מר קלוגמן:

(א) 6

סעיף 6(א)

הרעיון שבסעיף (1) הוא שלא ישאר אדם הקשור בטלביזיה בלי אפשרות להתחבר לאנטנה כלשהי.

מר קלוגמן:

במליאת הכנסת אמר ח"כ קורפו בענין זה דבר שלא הבנתי: ואם תורן איזורי או מרכזי כזה

מר שפט:

לא הוקם - אז מה?

אז אי-אפשר להסיר את התורן הקיים. באמת רוצים כאן לחייב את הרשות המקומית קודם כל להתקין את התורן המרכזי או האיזורי.

מר קלוגמן:

ח"כ קורפו אמר שאחד התנאים ליכולתה של הרשות המקומית להסיר את התורן הפרטי הוא מחייבים כאן הקמת תורן מרכזי? יוצא שאינך יכול להסיר תורן פרטי כל עוד לא הקמת תורן מרכזי, אבל אין כאן חובה להקים את התורן המרכזי.

י. בארי:

החלטת הרשות לפי סעיפים 2 ו-3 מתייחסת גם להסרה וגם להקמה.

מר קלוגמן:

כל זה מפורט בסעיף 8.

מר שפט:

לא. אתה נותן הוראה לדיירי בית להקים תורן מרכזי. אבל מה אם אינם מקימים אותו? אז אינך יכול להרוס את התרנים הקיימים.

י. בארי:

אז הרשות המקומית תקיים אותו, ותחייב את הדיירים בהוצאות.

מר קלוגמן:

הוגרים צריכים להיות ברורים. גם סעיף 8 אינו עונה לכך. היכן יש כאן סמכות לעיריה לפעול במקום האזור, לא רק בהסרת תורן קיים (סעיף 6) אלא בהקמת אטנה מרכזית? ומה במקרה של בעל תורן פרטי שהוא חיד בבנין שלו? איך אתה יכול לחייב אותו להוריד את התורן שלו ולהקים תורן מרכזי?

נ. אליעד:

זה מוסדר בסעיף 8. כתוב בו במפורש על מי חלה החובה כשמדובר בבית משותף וכשמדובר בבית לא משותף. ואם הדיירים אינם מקימים את התורן המרכזי בעצמם - נכנס לתוקף סעיף 6, שאז הרשות המקומית רשאית בעצמה להסיר את התורן הקיים.

מר קלוגמן:

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
30.7.74

אבל היא לא רשאית להסיר אותו כל עוד אין
תורן מרכזי. ומה אם הדיירים לא הקימו את

י. בארי:

התורן המרכזי כנדרש?

נמשיך בדיון בישיבה הבאה.

הינ'ר-י. תמיר:

בסיום הישיבה ברצוני להודיע כי הזמנתי את
מפקד הג'א לפגישה מיוחדת, ולאחר הפגישה אמסור לוועדה פרטים על דיוני
הוועדה המשותפת של ועדות הפנים והחוק-ובטחון בענין ההתגוננות האזרחית.
טוב עושה הממשלה ושר הבטחון שמעמידים את המדינה על האפשרות של מלחמה
קרובה; אני רק מתפלא על האדישות בציבור. והמצב בשטח ההתגוננות האזרחית
הוא רציני.

(הישיבה ננעלה ב-10.40)